

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

Vår ref.:

09/2449

Dato:

13.11.2012

Saksnummer: 09/2449

Lovgrunnlag: Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4

Dato for uttalelse: 14.02.2011

OMBUDETS UTTALELSE

Sakens bakgrunn

Likestillings- og diskrimineringsombudet mottok en henvendelse fra A 29. november 2009. A ønsket at ombudet skulle vurdere om NAV Lokal behandlet henne i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4.

A har diagnosen Adhd. Diagnosen medfører blant annet oppmerksomhetssvikt og konsentrasjonsproblemer. Hun har siden 2008 mottatt attføringspenger fra NAV. Før dette mottok hun tidsbegrenset attføring. Både ordningen med attføring og tidsbegrenset attføring er i dag opphørt. Etter at As klage kom inn til ombudet, har begge disse ordningene opphørt. Fra 1. mars 2010 er både attføringspenger og tidsbegrenset attføring erstattet av arbeidsavklaringspenger.

Etter at hun begynte å motta attføring i 2008, måtte hun sende inn meldekort til NAV hver fjortende dag, jf. folketrygdloven § 11-7. Ved en anledning glemte hun dette, noe som innebar

at A ble trukket 10 000 kroner. Etter å ha klaget til NAV, fikk hun etterbetalt pengene. Det hadde da gått fem måneder.

Etter at As stønad ble redusert som en følge av for sent innsendt meldekort, sendte psykiatrisk sykepleier ved ADHD Poliklinikken et brev til NAV Lokal. I brevet av 25. november 2009 står det følgende:

Kjernesymptomene på ADHD er konsentrasjonsvansker, hyperaktivitet og impulsivitet. Dette kan ofte gi vansker med å organisere seg og å huske avtaler. Å sende inn meldekort regelmessig kan derfor by på store vansker.

Selv om pasienten får medikamentell behandling vil dette være en utfordring for henne. Det anbefales at hun får hjelp til å kunne gjennomføre dette, da det er svært uheldig at utbetalingen blir redusert.

Etter at saken ble brakt inn for ombudet har A blitt unntatt for plikten til å sende meldekort til NAV. Dette ble iverksatt fra og med 1. mars 2010.

Partenes syn på saken

A

A hevder at manglende innsending av meldekort har sammenheng med hennes Adhd-diagnose. Hun mener at NAV behandlet henne i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven ved å ikke ta hensyn til hennes diagnose da de holdt tilbake 10 000 kroner. A sier hun opplevde at hun ikke fikk tilstrekkelig informasjon, og at den informasjonen hun fikk ikke ble tilrettelagt for henne. Hun opplyser at hun også tidligere har vært nær ved å glemme å levere meldekort, men at hun da har fått påminnelse av en saksbehandler i NAV.

Ifølge A har den manglende innsendingen av meldekortet hatt store økonomiske konsekvenser. Hun mener derfor at hun har blitt stilt dårligere i diskriminerings- og tilgjengelighetslovens forstand, selv om hun i dag har blitt fritatt fra å levere meldekort og hun har fått tilbakebetalt pengene.

NAV Lokal

NAV Lokal opplyser at de var kjent med at A hadde diagnosen Adhd, og at hun fikk diagnosen i 2009. NAV Lokal oppfattet ikke A slik at hun trengte spesiell tilrettelegging. NAV Lokal viser til at A hele tiden frem til den aktuelle episoden hadde overholdt fristene for innsending av meldekort.

NAV Lokal stiller seg undrende til at A har hatt økonomisk tap som følge av reduksjonen i ytelsen fra NAV, da hun fikk etterbetalt samme beløp. A mottok også økonomisk sosialhjelp da ytelsen fra NAV ble redusert.

Når det gjelder spørsmålet om tilrettelegging av informasjon, opplyser NAV Lokal at saksbehandleren på As sak oppfattet A som en svært oppegående person. Han forstod derfor ikke at A hadde behov for tilrettelagt informasjon.

Rettslig grunnlag

Ombudet kan gi uttalelse om et forhold er i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven eller ikke, jf. diskrimineringsombudsloven § 3 tredje ledd, jf. § 1 annet ledd nr. 3.

Direkte og indirekte diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne er forbudt, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4 første ledd. Denne saken reiser spørsmål om indirekte diskriminering. Med indirekte diskriminering menes enhver tilsynelatende nøytral bestemmelse, betingelse, praksis, handling eller unnlattelse som fører til at personer på grunn av nedsatt funksjonsevne stilles dårligere enn andre.

Forskjellsbehandling som er nødvendig for å oppnå et saklig formål, og som ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den eller dem som forskjellsbehandles, anses ikke som diskriminering etter loven her.

Dersom det foreligger omstendigheter som gir grunn til å tro at det har skjedd diskriminering, skal det legges til grunn at diskriminering har funnet sted, hvis ikke den som er ansvarlig for

handlingen, unnlattelsen eller ytringen sannsynliggjør at det likevel ikke har skjedd diskriminering, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 13.

En påstand om diskriminering er ikke nok til at ombudet kan konkludere med at det er "grunn til å tro" at diskriminering er skjedd. Påstanden må støttes av andre opplysninger eller sakens omstendigheter for øvrig.

Ombudets vurdering

Likestillings- og diskrimineringsombudet skal vurdere om NAV Lokal handlet i strid med diskrimineringsloven § 4 da A ble trukket 10 000 kroner på grunn av for sent innsendt meldekort.

As klage gjelder krav om innsending av meldekort og manglende tilrettelegging i forbindelse med innsending. Kravet om meldekort er et tilsynelatende nøytralt krav. Saken reiser dermed spørsmål om indirekte diskriminering, jf § 4 tredje ledd. Manglende tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne er en form for indirekte diskriminering.

Som det fremgår av brevet fra psykiatrisk sykepleier Y av 25. november 2009, vil personer med diagnosen Adhd kunne ha vansker med å huske avtaler. Å sende inn meldekort hver fjortende dag kan derfor være en utfordring for mange personer med Adhd. Hvilke vansker og behov diagnosen Adhd medfører vil variere fra person til person.

Selv om A i dag er fritatt fra plikten til å sende meldekort, kan ikke ombudet se at det forelå omstendigheter som skulle tilsi at A hadde behov for tilrettelegging før 2009. Det fremgår av NAV Lokals redegjørelse at A ved alle tidligere anledninger har husket å sende inn meldekortet. Den tilretteleggingen A opplyser at hun ved enkelte anledninger har fått av tidligere saksbehandler, er ikke dokumentert. Det fremgår også av NAVs redegjørelse at en slik eventuell avtale om tilrettelegging mellom NAVs saksbehandler og A ikke var nedfelt i As journal eller videreformidlet til den nye saksbehandleren på annen måte. Hennes nye saksbehandler hadde hatt personlig oppmøte med A og oppfattet henne som en svært oppegående person. Ombudet kan ikke overprøve NAV Lokals vurdering av As behov. Etter det ombudet kjenner til har spørsmålet om unntak fra plikten til å sende inn meldekort ikke vært

oppe før A glemte innsendingen i november 2009. Ombudet på denne bakgrunn til grunn at NAV Lokal ikke hadde forutsetninger for å vite at de måtte tilrettelegge for A. Etter at NAV Lokal ble kjent med at A på grunn av sin Adhd hadde problemer med å sende inn meldekort, ble A unntatt fra plikten.

Likestillings- og diskrimineringsombudet finner etter dette at NAV Lokal ikke har brutt diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4. Ombudet ønsker likevel å bemerke at Aes sak reiser interessante problemstillinger knyttet til personer med kognitive funksjonsnedsettelse og reglene om meldekort. Likeverdige offentlige tjenester er et av ombudets satsningsområder, og ombudet vil ta de problemstillingene denne saken reiser med seg videre i dette arbeidet.

Konklusjon

NAV Lokal har ikke brutt diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4.

Oslo, 14.02.2011

Sunniva Ørstavik

Likestillings- og diskrimineringsombud